

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Βρυξέλλες, 26 Φεβρουαρίου 2003 (27.02)
(OR. fr)

CONV 571/03

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

του : Προεδρείου

προς : τη Συνέλευση

Θέμα : Σχέδιο άρθρων 24 έως 33 της Συνταγματικής Συνθήκης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πρώτα άρθρα του Συντάγματος η Συνέλευση χειρίστηκε θέματα που άπτονται της φύσης, των αξιών, των στόχων και των αρμοδιοτήτων της Ένωσης. Με το συνημμένο σχέδιο του τίτλου V σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων, το Προεδρείο καλεί τώρα τα μέλη της Συνέλευσης να εξετάσουν τα πρακτικά μέσα που διαθέτει η Ένωση για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η απλούστευση των μέσων της Ένωσης υπήρξε κεντρικό θέμα της Δήλωσης του Λάκεν. Η Συνέλευση αφιέρωσε στα σχετικά θέματα δύο συνόδους της ολομέλειας, 23 και 24 Μαΐου, και 12 και 13 Σεπτεμβρίου. Εν συνεχεία συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας, τα συμπεράσματα της οποίας συζήτησε η Συνέλευση κατά την ολομέλεια της 5ης Δεκεμβρίου 2002.

Το σχέδιο του τίτλου V του Συντάγματος (άρθρα 24 και επόμενα) το οποίο υποβάλλει το Προεδρείο στα μέλη της Συνέλευσης, βασίζεται στα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας IX («Απλούστευση») με γνώμονα τα διαμειφθέντα στη Συνέλευση.

Συνάντησε ευρεία συναίνεση η πρόταση της ομάδας εργασίας να ελαττωθεί δραστικά ο αριθμός των νομικών πράξεων με τις οποίες η Ένωση ασκεί τις αρμοδιότητές της, και να δοθούν στα μέσα αυτά ονομασίες κατανοητότερες για τους πολίτες. Τα προτεινόμενα μέσα ικανοποιούν επίσης την επιθυμία που εξέφρασαν αρκετά μέλη της Συνέλευσης να εισαχθεί στο Σύνταγμα μία ιεράρχηση των κανόνων δικαίου.

Έτσι στο σχέδιο γίνεται διάκριση μεταξύ των νομοθετικών πράξεων, που είναι ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο, και των μή νομοθετικών πράξεων που είναι ο ευρωπαϊκός κανονισμός και η ευρωπαϊκή απόφαση. Η σύσταση και η γνώμη ήταν και παραμένουν μή δεσμευτικές πράξεις. Σύμφωνα πάντα με τα συμπεράσματα της ομάδας ΙΧ και σε μια προσπάθεια για μεγαλύτερη σαφήνεια έναντι των πολιτών, το άρθρο 24 ορίζει ότι, όταν κινηθεί νομοθετική διαδικασία, δεν επιτρέπεται να γίνει χρήση πράξεων πέραν των κατονομαζόμενων στο άρθρο αυτό.

Τα κατ' άρθρο 24 μέσα εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς του Συντάγματος συμπεριλαμβανομένων και όσων εμπίπτουν μέχρι στιγμής στον δεύτερο και τρίτο πυλώνα. Σύμφωνα όμως με την έκθεση της ομάδας ΙΧ, τα μέσα αυτά μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο ειδικών διαδικασιών που θα διευκρινιστούν στα άρθρα 29, 30 και 31 με γνώμονα τα πορίσματα των άλλων ομάδων εργασίας, και των συζητήσεων της Συνέλευσης.

Νομοθετική διαδικασία

Ο νόμος και ο νόμος-πλαίσιο, ο ορισμός των οποίων αντιστοιχεί στον κανονισμό και την οδηγία βάσει του άρθρου 249 ΣΕΚ, εκδίδονται με από κοινού ενέργειες των δύο θεσμικών οργάνων που ασκούν τη νομοθετική εξουσία, δηλαδή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, βάσει της διαδικασίας συναπόφασης. Το Προεδρείο προτείνει να ονομαστεί η διαδικασία συναπόφασης «νομοθετική διαδικασία», πράγμα που θα εκφράζει ευστοχότερα την αναγόμευσή της σε γενικό κανόνα για την έκδοση νομοθεσίας και θα είναι κατανοητότερο από τους πολίτες. Η παράγραφος 2 του άρθρου 25 περιέχει τις εξαιρέσεις αυτού του κανόνα, διερμηνεύοντας τις σχετικές απόψεις που εκφράστηκαν στην ομάδα εργασίας αλλά και από σημαντικό αριθμό μελών της Συνέλευσης. Οι εξαιρέσεις αυτές θα προβλεφθούν αναλυτικά στις διατάξεις του τμήματος ΙΙ του Συντάγματος. Το Προεδρείο σκοπεύει να υποβάλει τον κατάλογο των εξαιρέσεων στη Συνέλευση, ώστε να τον έχει υπόψη της κατά τη συζήτηση του παρόντος σχεδίου άρθρων.

Προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της ομάδας ΙΧ, στο τμήμα Ι του Συντάγματος, αναγράφονται μόνον τα ουσιώδη στοιχεία της νομοθετικής διαδικασίας, δηλαδή η ισότητα Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, η νομοθετική πρωτοβουλία της Επιτροπής καθώς και η διαφάνεια της διαδικασίας. Η λεπτομερής περιγραφή θα περιληφθεί σε ειδική διάταξη του τμήματος ΙΙ που θα αντιστοιχεί με κάποιες αλλαγές στο νυν άρθρο 251. Η υποχρέωση δημοσιότητας αφορά και το Συμβούλιο, όταν κατ' εξαίρεση θεσπίζει νομοθετικές πράξεις ακολουθώντας διαδικασία διάφορη της νομοθετικής.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας Χ, στον τομέα της δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας επί ποινικών θεμάτων, η νομοθετική διαδικασία υπόκειται σε ειδικές ρυθμίσεις ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα πρωτοβουλίας. Καίτοι αναγγέλλονται στο άρθρο 25, οι ρυθμίσεις αυτές, θα θεσπισθούν λεπτομερέστερα στο άρθρο 31.

Οι μη νομοθετικές πράξεις

Τις μη νομοθετικές πράξεις θεσπίζουν τα δύο θεσμικά όργανα που ασκούν εκτελεστικές αρμοδιότητες δηλαδή το Συμβούλιο και η Επιτροπή. Πρόκειται για τον ευρωπαϊκό κανονισμό, ο ορισμός του οποίου είναι ίδιος με τον περιεχόμενο στο άρθρο 249 ΣΕΚ, και την ευρωπαϊκή απόφαση η οποία ορίζεται ευρύτερα απ' ό,τι στο νυν άρθρο 249. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας ΙΧ, η απόφαση πρέπει να αποτελέσει το μόνο νομικό μέσο της Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 29.

Ο κανονισμός και η απόφαση χρησιμεύουν για την εφαρμογή νομοθετικών πράξεων αλλά και ορισμένων ειδικών διατάξεων του Συντάγματος. Πράγματι, σε ορισμένες περιπτώσεις η Επιτροπή αλλά κυρίως το Συμβούλιο θεσπίζουν μη νομοθετικές πράξεις, βασιζόμενες απ' ευθείας στη Συνθήκη. Η έκθεση της ομάδας εργασίας ΙΧ αναφέρει ορισμένα κριτήρια χαρακτηρισμού αυτού του τύπου πράξεων¹ οι οποίες θα πρέπει να κατονομάζονται στο τμήμα ΙΙ του Συντάγματος. Όπως ήδη γίνεται, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επίσης εκδίδει κανονισμούς και αποφάσεις για την ολοκλήρωση του έργου της.

Πράξεις κατ' εξουσιοδότηση

Η ομάδα ΙΧ πρότεινε την εισαγωγή νέας κατηγορίας πράξεων, των πράξεων κατ' εξουσιοδότηση οι οποίες συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία των νομοθετικών πράξεων. Το ζητούμενο είναι να παρακινηθεί ο νομοθέτης να εστιάζει τις ρυθμίσεις στα βασικά στοιχεία, ούτως ώστε ο νόμος και ο νόμος-πλαίσιο να μὴν υπεισέρχονται σε λεπτομέρειες. Θα δικαιούται δηλαδή να αποφασίζει την ανάθεση των τεχνικής φύσεως ζητημάτων, την οποία όμως ανάθεση θα εξαρτά από αυστηρές προϋποθέσεις που θα του επιτρέπουν, αν χρειασθεί, να ανακτήσει την νομοθετική του εξουσία. Τα μέλη της Συνέλευσης επέδειξαν ενδιαφέρον γι' αυτή την πρόταση, ορισμένα δε ζήτησαν διευκρινίσεις.

¹ Βλέπε τεχνικής φύσεως σημείωμα, σελ. 12.

Το σχέδιο άρθρου 27 διευκρινίζει και ορίζει τις προϋποθέσεις και τις τεχνικές λεπτομέρειες της εξουσιοδότησης. Σύμφωνα με τη γνώμη της πλειοψηφίας της ομάδας IX και της Συνέλευσης, η Επιτροπή είναι το μόνο θεσμικό όργανο το οποίο θα εξουσιοδοτείται. Ο νομοθέτης αποφασίζει για κάθε περίπτωση χωριστά τους στόχους, το περιεχόμενο και την έκταση της εξουσιοδότησης, η οποία όμως επ' ουδενί επιτρέπεται να αφορά τα ουσιαστικά στοιχεία ενός τομέα. Χάριν διαφάνειας, οι όροι εφαρμογής της εξουσιοδότησης, της οποίας επίσης θα αποφασίζει ο νομοθέτης για κάθε περίπτωση χωριστά, απαριθμούνται στο Σύνταγμα όπως επίσης οι λεπτομέρειες της ψηφοφορίας για την εφαρμογή τους, στους κόλπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Επειδή οι πράξεις αυτές θα έχουν κανονιστικό χαρακτήρα, θα περιβάλλονται τον τύπο του κανονισμού, θα ονομάζονται δε χάριν ακριβολογίας «κανονισμοί κατ' εξουσιοδότηση».

Εκτελεστικές πράξεις

Οι κανονισμοί και οι αποφάσεις χρησιμοποιούνται επίσης για την εφαρμογή των νομοθετικών πράξεων. Το σχέδιο άρθρου 28 είναι σαφέστερο από το άρθρο 202 ΣΕΚ το οποίο μέχρι στιγμής διέπει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που ασκούνται σε κοινοτικό επίπεδο.

Το άρθρο 28 υπενθυμίζει πρώτα-πρώτα το γενικό κανόνα : οι πράξεις της Ένωσης τίθενται σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη. Ο κανόνας αυτός απορρέει από την εφαρμογή, στο συγκεκριμένο τομέα, της αρχής η οποία ήδη καθιερώνεται σε γενικότερο πλαίσιο με το άρθρο 9 του Συντάγματος. Εξαίρεση δικαιολογούμενη από την ανάγκη ομοιόμορφων συνθηκών εφαρμογής, αποτελεί η απονομή εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή ή, εάν συντρέχει περίπτωση, στο Συμβούλιο, ιδίως προκειμένου περί θεμάτων ΚΕΠΠΑ.

Τέλος, το άρθρο 28 εισάγει τη νομική βάση για τη θέσπιση διαδικασιών ελέγχου των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων των ασκούμενων από την Επιτροπή (αντιστοιχεί στην ισχύουσα απόφαση «επιτροπολογία»). Μολονότι η ομάδα IX δεν εξέτασε τη δυνατότητα τροποποίησης αυτής της νομικής βάσης, το Προεδρείο, ακολουθώντας τις απόψεις που εξέφρασαν ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότεινε την υπαγωγή της στη νομοθετική διαδικασία. Το Προεδρείο φρονεί ότι, εάν αποβεί αναγκαία η επανεξέταση των τεχνικών λεπτομερειών του ελέγχου (επιτροπολογία), πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των διατάξεων του τμήματος II.

Ειδικές διαδικασίες για την εφαρμογή ορισμένων πολιτικών

Τα άρθρα 29, 30 και 31 που αφορούν αντίστοιχα τις ειδικές διαδικασίες εφαρμογής της Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, της Κοινής Αμυντικής Πολιτικής και της πολιτικής στον τομέα της Δημόσιας Τάξης και της Ποινικής Δικαιοσύνης, θα υποβληθούν μαζί με τα οικεία κεφάλαια του τμήματος II του Συντάγματος, ώστε να διευκολυνθεί η κατανόηση του συνόλου.

Κοινές διατάξεις

Το άρθρο 32 υπενθυμίζει ότι η επιλογή του α ή β νομικού μέσου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων γίνεται με γνώμονα της αρχή της αναλογικότητας. Το άρθρο αυτό περιέχει επίσης την αρχή της αιτιολόγησης των πράξεων, η οποία μέχρι στιγμής περιλαμβάνεται στο άρθρο 253 ΣΕΚ.

Το άρθρο 33 περιέχει τις διατάξεις τις σχετικές με την έκδοση, τη δημοσίευση και την έναρξη ισχύος των πράξεων, διατάξεις ουσιώδεις από άποψη ασφάλειας του δικαίου. Πρόκειται για μία προσαρμογή του νυν άρθρου 254 στα νέα νομικά μέσα.

ΤΙΤΛΟΣ V : ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 24 : Οι νομικές πράξεις της Ένωσης

1. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται από το Σύνταγμα, η Ένωση χρησιμοποιεί ως νομικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους II, τον ευρωπαϊκό νόμο, τον ευρωπαϊκό νόμο-πλαίσιο, τον ευρωπαϊκό κανονισμό, την ευρωπαϊκή απόφαση, τις συστάσεις και τις γνώμες.

Ο ευρωπαϊκός νόμος αποτελεί νομοθετική πράξη γενικής ισχύος. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο αποτελεί νομοθετική πράξη που δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Ο ευρωπαϊκός κανονισμός αποτελεί μή νομοθετική πράξη γενικής ισχύος για την εφαρμογή νομοθετικών πράξεων και ορισμένων ειδικών διατάξεων του Συντάγματος. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Η ευρωπαϊκή απόφαση αποτελεί μή νομοθετική πράξη δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς.

Οι συστάσεις και οι γνώμες που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα δεν έχουν δεσμευτικά αποτελέσματα.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, όταν τους έχει υποβληθεί πρόταση νομοθετικής πράξης, δεν εκδίδουν πράξεις που δεν προβλέπονται από το Σύνταγμα.

Άρθρο 25 : Οι νομοθετικές πράξεις¹

1. Ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο X (δεύτερο μέρος του Συντάγματος). Εάν τα δύο θεσμικά όργανα δεν συμφωνήσουν, η πράξη δεν εκδίδεται.

Για τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο Z (πρώην τρίτος πυλώνας) εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις.

¹ Στο άρθρο 29 θα διευκρινισθεί ότι στον τομέα της ΚΕΠΠΑ αποκλείεται η χρησιμοποίηση νομοθετικών πράξεων.

2. Ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο εκδίδεται μόνο από το Συμβούλιο στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από το Σύνταγμα.
3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, όταν ενεργούν στο πλαίσιο διαδικασίας που οδηγεί στην έκδοση ευρωπαϊκού νόμου ή ευρωπαϊκού νόμου-πλαισίου, συνεδριάζουν δημοσίως.

Άρθρο 26 : Οι μὴ νομοθετικές πράξεις

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή καθώς και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκδίδουν ευρωπαϊκούς κανονισμούς ή ευρωπαϊκές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 27 και 28 καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται με ειδική μνεία στο Σύνταγμα.

Άρθρο 27 : Οι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί

1. Ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο μπορούν να αναθέτουν στην Επιτροπή την εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών που συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία του νόμου ή του νόμου-πλαίσιο.

Ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο οριοθετούν σαφώς τους στόχους, το περιεχόμενο, την έκταση και τη διάρκεια της εξουσιοδότησης. Τα ουσιώδη στοιχεία ενός τομέα δεν είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο εξουσιοδότησης. Ρυθμίζονται μόνο από τον νόμο ή τον νόμο-πλαίσιο.

2. Ο νόμος ή ο νόμος-πλαίσιο καθορίζουν σαφώς τις προϋποθέσεις εφαρμογής στις οποίες υπόκειται η εξουσιοδότηση, οι οποίες συνίστανται σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δυνατότητες :

- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να αποφασίσουν την ανάκληση της εξουσιοδότησης,
- ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνο εφόσον, εντός της προθεσμίας που καθορίζει ο νόμος ή ο νόμος-πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο δεν εκφράσουν αντιρρήσεις,
- οι διατάξεις του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού παύουν να ισχύουν μετά την πάροδο προθεσμίας που καθορίζεται στον νόμο ή στον νόμο-πλαίσιο. Η ισχύς τους μπορεί να παραταθεί, μετά από πρόταση της Επιτροπής, με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με πλειοψηφία των μελών του και το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 28 : Οι εκτελεστικές πράξεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα εσωτερικού δικαίου για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης.
2. Όταν απαιτούνται ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης, οι πράξεις αυτές μπορούν να αναθέτουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή ή, σε ειδικές περιπτώσεις και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο [ΚΕΠΠΑ], στο Συμβούλιο.
3. Οι εκτελεστικές πράξεις της Ένωσης μπορούν να υπόκεινται σε όρους ελέγχου που ανταποκρίνονται στις αρχές και στους κανόνες που έχουν ήδη θεσπίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία.
4. Οι εκτελεστικές πράξεις της Ένωσης περιβάλλονται τον τύπο του ευρωπαϊκού εκτελεστικού κανονισμού ή της ευρωπαϊκής εκτελεστικής απόφασης.

Άρθρο 29 : [Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας]

Άρθρο 30 : [Κοινή Πολιτική Άμυνας]

Άρθρο 31 : [Πολιτική στον τομέα της δημόσιας τάξης και της ποινικής δικαιοσύνης]

Άρθρο 32 : Κοινές αρχές που διέπουν τις πράξεις της Ένωσης

1. Όταν το Σύνταγμα δεν επιβάλλει συγκεκριμένη πράξη, τα θεσμικά όργανα αποφασίζουν, τηρουμένων των εφαρμοστέων διαδικασιών, ποιον τύπο πράξης θα εκδώσουν σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 8.
2. Ο ευρωπαϊκός νόμος, ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο, ο ευρωπαϊκός κανονισμός και η ευρωπαϊκή απόφαση αιτιολογούνται και παραπέμπουν στις προτάσεις ή γνώμες που προβλέπονται από το παρόν Σύνταγμα.

Άρθρο 33 : Δημοσίευση και έναρξη ισχύος

1. Ο ευρωπαϊκός νόμος και ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου. Οι νόμοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι νόμοι-πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί της Επιτροπής ή του Συμβουλίου και οι ευρωπαϊκές αποφάσεις, όταν δεν καθορίζουν τους αποδέκτες τους ή όταν απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.
 3. Οι άλλες αποφάσεις κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αρχίζουν να παράγουν αποτελέσματα με την κοινοποίησή τους.
-

Άρθρο 24

Το άρθρο αυτό περιέχει κατάλογο των μέσων που διαθέτουν τα θεσμικά όργανα για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων τους. Η απαρίθμηση είναι περιοριστική και ισχύει για όλους τους τομείς που καλύπτει το Σύνταγμα σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος II. Καθόσον αφορά την Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας, την κοινή αμυντική πολιτική και την πολιτική και την Πολιτική στον τομέα της Δημόσιας Τάξης και της Ποινικής Δικαιοσύνης, η έκθεση της ομάδας IX προέβλεπε διατήρηση των ιδιομορφιών των εν λόγω τομέων, συνάμα δε εναρμόνιζε τα νομικά μέσα. Τις ιδιομορφίες αυτές ρυθμίζουν τα άρθρα 29, 30 και 31.

Τα νέα μέσα ορίζονται σύμφωνα με τις προτάσεις της ομάδας εργασίας IX, με βάση μια προκαταρκτική διάκριση των πράξεων σε νομοθετικές και μή.

Ο νόμος και ο νόμος-πλαίσιο ορίζονται αντιστοίχως όπως ακριβώς ο κανονισμός και η οδηγία στο άρθρο 249 ΣΕΚ ¹.

Οι πλήρεις ονομασίες είναι «ευρωπαϊκός νόμος» και «ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο». Στα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας προτείνονταν οι ονομασίες «νόμος της Ευρωπαϊκής Ένωσης» και «νόμος-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Η ονομασία αυτή προτάθηκε με το σκεπτικό ότι πρέπει να υπάρχει διάκριση μεταξύ των νόμων της Ένωσης και των εθνικών νόμων, πράγμα που αποτελούσε προτεραιότητα της ομάδας εργασίας, χωρίς όμως και να προδικάζει το όνομα που θα δώσει η Συνέλευση στον ευρωπαϊκό θεσμό.

Ο ορισμός του ευρωπαϊκού κανονισμού αντιστοιχεί στον ορισμό του κανονισμού ως έχει στο άρθρο 249 ² τυγχάνει δε εφαρμογής, ως μή νομοθετική πράξη, κατά την εφαρμογή των νομοθετικών πράξεων και ορισμένων ειδικών διατάξεων του Συντάγματος.

¹ Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο του άρθρου 249 ορίζουν ότι «ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών».

² Βλ. σημείωση αριθ. 3.

Ο ορισμός της ευρωπαϊκής απόφασης, σύμφωνα πάντα με τα συμπεράσματα της ομάδας IX, αντιστοιχεί στον ορισμό του άρθρου 14 ΕΚΑΧ¹. Αντίθετα από τον ορισμό του άρθρου 249², δεν είναι αναγκαίο να κατονομάζει παραλήπτες. Ένας από τους στόχους αυτού του διευρυμένου ορισμού είναι να καταστήσει την απόφαση το νομικό μέσο το οποίο στον τομέα της ΚΕΠΑ θα αντικαταστήσει «την κοινή δράση» και την «κοινή θέση».

Ακολουθώντας τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας IX, η παράγραφος 2 περιορίζει τη χρήση των πράξεων που δεν έχουν τυπική ισχύ. Η ομάδα έκρινε ότι οι πράξεις αυτές (ψηφίσματα, συμπεράσματα, δηλώσεις κλπ), αν και δεν έχουν έννομα αποτελέσματα, παρέχουν στα θεσμικά όργανα μια ορισμένη ευελιξία η οποία πρέπει να διατηρηθεί. Εξ αντιδιαστολής η ομάδα πρότεινε να εισαχθεί στη Συνθήκη κανόνας που θα απαγορεύει στο νομοθέτη (Κοινοβούλιο-Συμβούλιο) να εκδίδει πράξεις μη έχουσες τυπική ισχύ για θέματα σχετικά με τα οποία του έχουν υποβληθεί νομοθετικές προτάσεις ή έχουν αναληφθεί νομοθετικές πρωτοβουλίες. Τον κανόνα αυτόν περιέχει ήδη το άρθρο 7³ του Εσωτερικού Κανονισμού του Συμβουλίου. Το ζητούμενο είναι να μη δίδεται η εντύπωση ότι η Ένωση νομοθετεί εκδίδοντας κείμενα χωρίς τυπική ισχύ.

Άρθρο 25

Ο γενικός κανόνας της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων, είναι η έκδοση νόμου και νόμου-πλαισίου σύμφωνα με τη διαδικασία συναπόφασης, ως έχει στο άρθρο 251 ΣΕΚ, κατά τα προτεινόμενα στην έκθεση της ομάδας IX, τα οποία αποδέχθηκε η ολομέλεια.

¹ Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 14 ΕΚΑΧ ορίζει ότι «οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη τους».

² Το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 249 ΣΕΚ ορίζει ότι «η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει».

³ Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 7 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου ορίζει ότι «όταν του υποβληθούν νομοθετικές προτάσεις ή πρωτοβουλίες, το Συμβούλιο δεν εκδίδει πράξεις μη προβλεπόμενες από τις συνθήκες όπως ψηφίσματα ή δηλώσεις πέραν των αναφερόμενων στο άρθρο 9» (οι κατ'άρθρο 9 δηλώσεις είναι όσες καταχωρούνται στα πρακτικά του Συμβουλίου και άπτονται της έκδοσης νομοθετικών πράξεων).

Ούτε οι εργασίες της ομάδας ούτε η ολομέλεια της Συνέλευσης κατέληξαν ως προς την ονομασία αυτής της διαδικασίας. Η έκθεση της ομάδας αναφέρει τον προταθέντα όρο «νομοθετική διαδικασία» αλλά και τη γνώμη ορισμένων που επιθυμούν τον όρο «διαδικασία συναπόφασης». Το Προεδρείο προτείνει την ονομασία «νομοθετική διαδικασία», επειδή είναι πιο κατανοητή για τον πολίτη αλλά και επειδή έτσι τονίζεται ότι η διαδικασία αυτή αποτελεί το γενικό κανόνα έκδοσης νομοθετικών πράξεων.

Η έκθεση της ομάδας εργασίας IX εισηγείται να εισαχθεί στο πρώτο τμήμα της Συνταγματικής Συνθήκης απαρίθμηση των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων και των ουσιωδών στοιχείων τους, και στο δεύτερο τμήμα να εισαχθεί η λεπτομερής περιγραφή της λειτουργίας τους. Ως εκ τούτου το άρθρο αυτό περιγράφει τη διαδικασία συνοπτικά ως προς τα ουσιώδη στοιχεία της : πρωτοβουλία της Επιτροπής, κοινή απόφαση του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου, ισότητα των δύο θεσμικών οργάνων και διαφάνεια. Τα επί μέρους στοιχεία θα εισαχθούν στο δεύτερο τμήμα της Συνθήκης.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας X, στον τομέα που καλύπτει σήμερα ο τρίτος πυλώνας, εισάγονται ειδικές διαδικασίες που αφορούν το δικαίωμα πρωτοβουλίας το οποίο είναι δυνατόν να ασκήσουν τα κράτη μέλη ακολουθώντας διαδικασίες που θα ορισθούν στο άρθρο 31.

Η ομάδα IX εισηγήθηκε τη γενίκευση της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας (πρώην συναπόφαση). Προς τούτο χρειάζεται αναπροσαρμογή το δεύτερο τμήμα του Συντάγματος. Οι πλειοψηφίες στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο, οι οποίες άλλωστε διαφέρουν ανάλογα με τη φάση της νομοθετικής διαδικασίας, ορίζονται με τις σχετικές διαδικαστικές διατάξεις.

Το δεύτερο εδάφιο εισάγει εξαιρέσεις από το γενικό κανόνα της έκδοσης νομοθετικών πράξεων με διαδικασία συναπόφασης. Οι εξαιρέσεις θα κατονομάζονται στο τμήμα II του Συντάγματος. Το Προεδρείο προτίθεται να υποβάλει τον κατάλογο των εξαιρέσεων στη Συνέλευση ώστε να τον έχει υπόψη της κατά τη συζήτηση του παρόντος σχεδίου άρθρων.

Μνημονεύεται μόνο το θεσμικό όργανο το οποίο λαμβάνει την απόφαση δηλαδή το Συμβούλιο. Γεννήθηκε το ερώτημα μήπως θα πρέπει να γίνεται λόγος και για την παρέμβαση του Κοινοβουλίου

(γνωμοδοσία) καθώς και για την πρωτοβουλία της Επιτροπής. Το Προεδρείο προτίμησε να μην υπάρχει σχετική μνεία, ούτως ώστε να δίνεται έμφαση στο εξαιρετικό της διαδικασίας και να μη δίδεται η εντύπωση ότι πρόκειται για μια εναλλακτική διαδικασία έκδοσης νομοθετικών πράξεων. Βεβαίως οι πράξεις θα εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος II καθόσον αφορά τη νομοθετική πρωτοβουλία και τις γνώμες.

Πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι η έκθεση της Ομάδας προτείνει την απλούστευση και τη γλωσσική επεξεργασία του άρθρου 251, ώστε να καταστεί εμφανής η ισότητα του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Τέλος δεν τίθεται εν προκειμένω θέμα άλλης διαδικασίας πλην της συναπόφασης. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις (απόφαση του Συμβουλίου κατόπιν ομοφωνίας ή ειδικής πλειοψηφίας, με ή χωρίς γνώμη, σύμφωνη ή μή, του Κοινοβουλίου), η διαδικασία συμπίπτει με τους γενικούς κανόνες λήψης αποφάσεων κάθε θεσμικού οργάνου ή με τους κανόνες ψηφοφορίας τους οποίους συνεπάγονται κάποιες συγκεκριμένες νομικές βάσεις.

Άρθρο 26

Το άρθρο αυτό καλύπτει όλες τις μή νομοθετικές πράξεις και δη (τελευταία φράση) τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Συμβούλιο και η Επιτροπή εκδίδουν μή νομοθετικές πράξεις απευθείας βάσει της Συνθήκης.

Καθόσον αφορά τις πράξεις που εκδίδει η Επιτροπή, δεν τίθεται θέμα ως προς τη φύση τους, νομοθετική ή μή, αφού η Επιτροπή δεν έχει εξουσία έκδοσης νομοθετικών πράξεων, όταν όμως την πράξη εκδίδει το Συμβούλιο, τίθεται το ερώτημα :

- αν πρόκειται για νομοθετική πράξη, η διαδικασία έκδοσης της οποίας συνιστά εξαίρεση του κανόνα της συναπόφασης
ή
- αν πρόκειται για μή νομοθετική πράξη εκδιδόμενη από το Συμβούλιο απευθείας βάσει της Συνθήκης.

Το ζήτημα έχει επιπτώσεις οσάκις η ισχύουσα Συνθήκη ορίζει ρητά το νομικό τύπο που πρέπει να περιβληθεί η πράξη (κανονισμός ή οδηγία). Αν πρόκειται για νομοθετική πράξη θα πρέπει να αντικατασταθεί από νόμο ή νόμο πλαίσιο, εάν όχι θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο όρος κανονισμός ή απόφαση. Στην πράξη οι νομικές βάσεις των Συνθηκών δεν προβλέπουν συχνά το νομικό τύπο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί και, όταν τον προβλέπουν, δεν γεννάται αμφιβολία ως προς τη φύση του, αφού πρόκειται πάντα για νομοθετικές πράξεις. Βεβαίως, εάν οι πράξεις που εκδίδονται απευθείας βάσει του Συντάγματος χαρακτηρισθούν «μή νομοθετικές», η συναπόφαση αποκλείεται άνευ ετέρου.

Αντίθετα οσάκις δεν προβλέπεται συγκεκριμένος νομικός τύπος, το ζήτημα δεν έχει επιπτώσεις, αφού οι καθ'έκαστον νομικές βάσεις ορίζουν και τη διαδικασία. Πέραν τούτου μόλις αποφασισθεί ο κατάλογος των εξαιρέσεων από τη νομοθετική διαδικασία, οι λοιπές νομικές βάσεις που προβλέπουν απόφαση του Συμβουλίου θα οδηγούν σε έκδοση μή νομοθετικών πράξεων.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επίσης εκδίδει μή νομοθετικές πράξεις για την εκτέλεση των καθηκόντων της, όπως ήδη ορίζεται στο άρθρο 110¹.

¹ Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 110 ορίζει ότι : «Για την εκπλήρωση της αποστολής που έχει ανατεθεί στο ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης και υπό τους όρους που καθορίζει το καταστατικό του ΕΣΚΤ :

- εκδίδει κανονισμούς αναγκαίους για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 3.1 πρώτη περίπτωση, στο άρθρο 19.1, στο άρθρο 22 ή στο άρθρο 25.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στις πράξεις του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 107 παράγραφος 6,
- λαμβάνει αποφάσεις αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο ΕΣΚΤ από την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ,
- διατυπώνει συστάσεις και γνώμες.»

Άρθρο 27

Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνει και συστάσεις της ομάδας ΙΧ σχετικά με τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Τα στοιχεία του σχετικού ορισμού είναι τα εξής:

- *Την εξουσιοδότηση αποφασίζει πάντοτε και για κάθε περίπτωση χωριστά ο νομοθέτης μέσω του νόμου ή του νόμου-πλαισίου.*
- *Ο νομοθέτης αποφασίζει επίσης για κάθε περίπτωση χωριστά την έκταση της ανατιθέμενης εξουσίας καθώς και τους στόχους και το περιεχόμενό της.*
- *Τα ουσιαστικά στοιχεία του εκάστοτε αντικειμένου ρυθμίζονται απαρεγκλίτως με νομοθετική πράξη και επ' ουδενί με πράξη κατ' εξουσιοδότηση.*
- *Τις διαδικασίες ελέγχου ορίζει για κάθε περίπτωση χωριστά ο νομοθέτης επιλέγοντας μεταξύ των απαριθμούμενων περιοριστικά στο ίδιο το άρθρο 27.*

Άρθρο 28

Η πρώτη φράση εισάγει ρητά και με διαφάνεια την αρχή σύμφωνα με την οποία η εφαρμογή των πράξεων της Ένωσης είναι αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η δεύτερη φράση εισάγει εξαίρεση δηλαδή εφαρμογή εκ μέρους των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, οσάκις για την εφαρμογή απαιτούνται ομοιόμορφες συνθήκες. Η διάταξη επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν την τρίτη περίπτωση του άρθρου 202 ΣΕΚ¹ αποφασηνίζοντάς την.

Το άρθρο 28 εμμένει στα ισχύοντα καθ' όσον αφορά την έκδοση εκτελεστικών πράξεων. Κατά γενικό κανόνα τις πράξεις εκδίδει η Επιτροπή κατ' εξαίρεση δε το Συμβούλιο. Επίσης, καθ' όσον αφορά την ΚΕΠΠΑ υπάρχει παραπομπή στο οικείο άρθρο.

¹ Σύμφωνα με την τρίτη περίπτωση του άρθρου 202 ΣΕΚ, το Συμβούλιο «αναθέτει στην Επιτροπή, με τις πράξεις που εκδίδει αρμοδιότητα εκτέλεσης των κανόνων που θεσπίζει. Το Συμβούλιο μπορεί να υπαγάγει την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων σε ορισμένους όρους. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να διατηρήσει το δικαίωμα να ασκεί απευθείας εκτελεστικές αρμοδιότητες σε ειδικές περιπτώσεις. Οι ανωτέρω όροι πρέπει να ανταποκρίνονται στις αρχές και στους κανόνες που θα έχει θεσπίζει προηγουμένως το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση μετά από πρόταση της Επιτροπής και γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

Καθ' όσον αφορά τις διαδικασίες ελέγχου των εκτελεστικών πράξεων (επιτροπολογία), το προτεινόμενο κείμενο ορμάται από το άρθρο 202. Προτείνεται ως διαδικασία λήψεως αποφάσεων η συναπόφαση. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η ισχύουσα διαδικασία είναι ομοφωνία του Συμβουλίου με απλή γνώμη του Κοινοβουλίου. Μολονότι η διαδικασία λήψεως αποφάσεων συζητήθηκε στην ομάδα ΙΧ, δεν διατυπώθηκε σχετική εισήγηση.

Η ομάδα επισήμανε εν τούτοις ότι, εάν γίνει δεκτή η έννοια της κατ' εξουσιοδότηση πράξης θα πρέπει να απλουστευθούν οι διαδικασίες ελέγχου των εκτελεστικών πράξεων και δη να καταργηθεί η διαδικασία ανάκλησης την οποία μπορεί να ακολουθεί το Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας της ρυθμιστικής επιτροπής.

Διάκριση μεταξύ των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και των εκτελεστικών πράξεων

Η ομάδα εργασίας ΙΧ εισηγήθηκε την εισαγωγή της νέας κατηγορίας πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ως απάντηση στις αιτιάσεις κατά της κοινοτικής νομοθεσίας για το υπέρ το δέον λεπτομερείς ρυθμίσεις και δυσκαμψία και βραδύτητα των διαδικασιών. Σύμφωνα με την έκθεση της ομάδας ΙΧ «αυτές οι υπέρ το δέον λεπτομερειακές ρυθμίσεις κρίθηκαν άστοχες, ιδίως σε ορισμένους οικονομικούς τομείς, όπου έχει μεγάλη σημασία η δυνατότητα προσαρμογής σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Ο κοινοτικός νομοθέτης βρίσκεται έτσι αντιμέτωπος με μία διττή ανάγκη, δηλαδή την ανάγκη παραγωγής νομοθετικού έργου με αναμφισβήτητη δημοκρατική νομιμότητα, πράγμα που μόνον οι νομοθετικές διαδικασίες εγγυώνται, και την ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής αντίδρασης στα μηνύματα και τις απαιτήσεις της πραγματικότητας, άρα την ανάγκη διατήρησης κάποιας ευελιξίας.

Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει μηχανισμός που να επιτρέπει στο νομοθέτη ανάθεση του τεχνικού σκέλους της νομοθεσίας και συνάμα διατήρηση του ελέγχου αυτής της ανάθεσης. Όντως, σύμφωνα με τα ισχύοντα, ο νομοθέτης είναι αναγκασμένος είτε να προβεί σε εξονυχιστική ρύθμιση του εκάστοτε αντικειμένου, είτε να αναθέσει στην Επιτροπή το τεχνικό σκέλος και τις λεπτομέρειες της νομοθεσίας, σαν να επρόκειτο για εκτελεστικά μέτρα υποκείμενα στον έλεγχο των κρατών μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 202 ΣΕΚ.»

Προς θεραπεία αυτού του προβλήματος, η ομάδα πρότεινε «ένα νέο τύπο πράξεως κατ' εξουσιοδότηση που συνοδεύεται από ισχυρούς μηχανισμούς ελέγχου, και δυνατόν να ενθαρρύνει το νομοθέτη να περιορισθεί στα ουσιώδη στοιχεία της πράξης αναθέτοντας τα τεχνικότερα ζητήματα στο εκτελεστικό, στο βαθμό που θα κατοχυρώνεται η δυνατότητά του να ανακτά τρόπον τινά τη νομοθετική εξουσία του».

Ορισμένοι θεωρούν ότι το πρόβλημα θα μπορούσε να λυθεί απλούστερα, αναγνωριζομένου στον νομοθέτη, (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο), ενός δικαιώματος ανάκλησης των εκτελεστικών πράξεων (άρθρο 202 ΣΕΚ). Τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας δεν έστερξαν την λύση αυτή για τους εξής λόγους :

- *οι εκτελεστικές πράξεις είναι κατ' αρχήν αρμοδιότητα των κρατών μελών και μόνον κατ' εξαίρεση εκδίδονται από την Επιτροπή (ή σε ορισμένες περιπτώσεις από το Συμβούλιο)*
- *για τον ίδιο λόγο οι εκτελεστικές πράξεις που εκδίδει η Επιτροπή υπόκεινται στο έλεγχο των επιτροπών των απαρτιζόμενων από εκπροσώπους των κρατών μελών*
- *οι εκτελεστικές πράξεις δεν είναι συνεπώς αρμοδιότητα του νομοθέτη.*

Σ' αυτό λοιπόν το πλαίσιο και μ' αυτό το σκεπτικό η ομάδα εισηγήθηκε την εισαγωγή νέας κατηγορίας πράξεων (η οποία άλλωστε υφίσταται υπό διάφορες μορφές στα Συντάγματα αρκετών κρατών μελών) προς επίλυση του προβλήματος.

Άρθρο 32

Είναι χρήσιμο να υπομνησθεί εν προκειμένω η αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί και το κριτήριο επιλογής του μέσου. Το ζητούμενο είναι να λυθεί με διαφάνεια το πώς αποφασίζεται ο βαθμός έντασης της δράσης της Ένωσης.

Η δεύτερη παράγραφος περιλαμβάνει το άρθρο 253 ΣΕΚ¹.

¹ Το άρθρο 253 ορίζει ότι «οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθώς και οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, πρέπει να αιτιολογούνται και να αναφέρονται στις προτάσεις ή γνώμες που απαιτούνται κατά την παρούσα συνθήκη».

Άρθρο 33

Το άρθρο αυτό αντιστοιχεί στο άρθρο 254 το οποίο αναθεωρήθηκε με βάση τα σχέδια των προηγούμενων άρθρων. Μολονότι το προσχέδιο συντάγματος δεν περιέχει τέτοιο άρθρο, είναι απαραίτητη η εισαγωγή του, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις έναρξης ισχύος των νόμων (έκδοση και δημοσίευση) είναι συνταγματικά στοιχεία θεμελιώδη για την ασφάλεια του δικαίου.
